

PROJECTES V TARDA, QUART

ETSAB, UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

DPA, PROJECTES ARQUITECTÒNICS

PRIMER QUADRIMESTRE, CURS 2019-2020

RESPONSABLE: Félix Solaguren-Beascoa de Corral

COORDINACIÓ: Berta Bardí i Milà

PROFESSORAT: Luis Alegre, Toni Barceló, Berta Bardí, Cristóbal Fernández, Gustau Gili, Carles Vinardell

INTERVENCIÓ SOBRE EL PATRIMONI A LA COLÒNIA GÜELL

1q

P R O G R A M A

POSTOCUPACIÓ DE LES COLÒNIES INDUSTRIALS A CATALUNYA. Es tracta d'un curs de Projectes basat en la intervenció sobre el patrimoni construït. Es pretén especular sobre les noves formes de pensar i projectar la re-ocupació de l'entorn construït quan les condicions han canviat i ha perdut el seu sentit inicial //////////////// En concret, es reflexiona sobre el **present i futur de les colònies industrials del segle XIX**, més d'un segle i mig després de la seva instauració per tot el territori fluvial català. Aquestes implantacions van suposar una revolució en el context econòmic, tecnològic, social, cultural, polític, urbà i arquitectònic. Però quin sentit tenen actualment? Com s'adapten les formes de viure i treballar actuals en unes edificacions obsoletes però amb qualitats espacials intemporals? Quina opció triem: rehabilitar o construir de nou? //////////////// Es persegueix una reflexió arquitectònica propositiva sobre les noves formes de vida contemporànies, el sentit de l'espai col·lectiu –plantes baixes, carrers i places– i la redefinició dels equipaments públics //////////////// Els projectes partiran d'aquestes qüestions programàtiques i d'entorn per resoldre-les amb instruments, mètodes i tècniques pròpies de l'arquitectura, a través de sistemes tecnològics contemporanis que responguin a estratègies modulars i espais multifuncionals //////////////// No interessa l'arquitectura d'edificis aïllats per si, sinó la trobada entre allò existent i allò nou, per tal de generar una nova realitat en la que visquin i cohabitin sistemes espacials, constructius i socials que promoguin tant la vida individual com col·lectiva, tant la dimensió pública com privada. Es fomentaran així les operacions arquitectòniques segons conceptes i estratègies tals com l'ocupació, la superposició, la infiltració o la delimitació, i sempre des del coneixement precís de la realitat, i les tècniques constructives i organitzatives que fan possible la seva transformació //////////////// Es fomentarà el treball cooperatiu de l'estudiantat amb propostes conjuntes o complementàries i la construcció de maquetes i material col·lectiu

ORGANITZACIÓ

Responsable assignatura: Félix Solaguren-Beascoa de Corral, catedràtic

Coordinació: Berta Bardí i Milà, Lectora Serra Húnter

Professorat: Luis Alegre, Toni Barceló, Berta Bardí, Cristóbal Fernández, Gustau Gili, Carles Vinardell

Becari: Lluís García Cortés

Luis Alegre	(A-51)
Toni Barceló	(A-52)
Berta Bardí i Milà	(A-53)
Cristóbal Fernández	(A-54)
Carles Vinardell	(A-55)
Gustau Gili (<i>grup anglès</i>)	(A-56)

El nombre d'estudiantat matriculat és 110 aproximadament, amb una proporció de 18 estudiants per taller.

Aquest quadrimestre es treballarà en parella a l'inici, fins el primer lliurament. Tot i que durant el curs s'establiran paral·lelismes entre els projectes de la parella inicial i es fomentarà el treball col·lectiu. L'entrega final serà individual.

OBJECTIUS GENERALS DEL CURS

Projectes V i VI es dediquen als edificis i espais públics a partir de les relacions que s'estableixen amb el lloc, la tècnica i el programa, amb una definició constructiva, estructural i energètica. Normalment, el lloc on projectar és Barcelona, o a l'àrea metropolitana, com a mínim un dels dos quadrimestres. Les temàtiques treballades van des de la reutilització o la intervenció sobre allò construït, a estructures de grans llums, sistemes modulars i construcció prefabricada o industrialitzada. Si un quadrimestre s'intervé sobre el patrimoni, a l'altre es fa una obra nova que atengui una sèrie de requeriments.

A partir d'aquest enunciat general, es pretén fer una aposta per una reprogramació en relació a l'entorn i al perfil de l'usuari, per una intervenció sobre el patrimoni construït i per una recerca sobre nous reptes de la professió. Així mateix, es vol potenciar la capacitat creativa, comunicativa i col·laborativa de l'estudiantat, incentivant el treball en grup i col·lectiu; aspectes tots ells lligats a les noves formes del treball relacionat amb l'arquitectura, amb estructures laborals deslocalitzades, treball interdisciplinari i encàrrecs molt oberts a processos participatius.

OBJECTIUS ESPECÍFICS DEL QUADRIMESTRE

El **primer quadrimestre** es treballarà **sobre el patrimoni construït**, fent un re-ús, re-programant i re-habitant. Entenem que l'arquitectura ha de permetre reciclar-se i adaptar-se al pas del temps. Com ha afirmat Rafael Moneo: interessa més la "vida dels edificis" que el "projecte congelat en el temps, amb els seus atributs formals intactes".

Com s'actua sobre el patrimoni protegit? Quins són els mecanismes projectuals, constructius, socials i programàtics? Davant la possibilitat de l'enderroc d'un edifici existent amb vàlua arquitectònica –ja sigui històrica, espacial, etc.–, es proposa mantenir-lo i adaptar-lo a les necessitats ambientals, energètiques, programàtiques i socials actuals.

1. ESTRATÈGIES PER CONSTUIR SOBRE EL PATRIMONI CONSTRUÏT

El curs pretén ser un catalitzador i un observatori dels nous reptes que afegeix la globalització de l'arquitectura contemporània en la **conservació i intervenció del patrimoni construït**, ja tingui aquest un valor històric o cultural, o simplement espacial, social o mediambiental. D'aquesta manera, el focus d'atenció no només se centra en els béns arquitectònics d'interès patrimonial, sinó en l'arquitectura i els espais urbans existents, i en ocasions anònims i quotidians, sobre els quals cada cop més caldrà actuar des de l'arquitectura. En aquest sentit, no es pretén realitzar una incursió didàctica sobre temes de rehabilitació o reconstrucció, sinó sobre **tècniques i estratègies per intervenir, reutilitzar i transformar allò construït i preexistent**. Com ha afirmat el professor Carles Martí Arís, la transformació pot ser entesa com una activitat intel·lectual en la que operem amb la memòria de l'arquitectura a través del projecte. De fet, la pràctica de l'arquitectura s'ha basat en la intervenció física sobre els edificis existents i en la transformació d'obres precedents. En la cultura tradicional el més freqüent no era la tabula rasa, sinó l'assumpció d'uns condicionats derivats dels estats precedents, que s'havien d'adaptar i manipular.

En aquest marc, centrarem l'atenció sobre un tipus de patrimoni construït característic dels processos d'industrialització i modernització de les societats a partir del segle XIX: l'arquitectura de la fàbrica, concretament les colònies tèxtils i els seus **valors intemporals**, al marge de la utilitat de les seves instal·lacions en el seu moment. Moltes són les característiques que conflueixen en aquests tipus d'edificis: contundència volumètrica lligada a la traducció literal de les necessitats funcionals, tècniques i productives; ritmes il·limitats d'elements tant figuratius (forats, motius de façana, etc.) com estructurals; i, en general, en el caràcter anònim de les seves formes. De la mateixa manera podríem assenyalar que aquests tipus de construccions, ja siguin colònies o fàbriques, urbanes o periurbanes, és difícil trobar subtils gradacions de recorreguts, intencionades composicions d'espais oberts o atmosferes interiors que convidin al confort o la càlida acollida. Es tracta d'un tipus de patrimoni molt determinat per la lògica del treball col·lectiu i la producció en sèrie.

Tanmateix, en aquests tipus de construccions, paradoxalment, l'atenció exclusiva a qüestions funcionals i tècniques acaben assolint interessants aportacions en aspectes essencials de l'arquitectura, com ara la llum –zenital i lateral–, els espais de grans dimensions sense suports intermedis, o la caracterització dels interiors per ritmes infinits d'elements estructurals com pòrtics i encavallades. El caràcter universal i anònim de les seves formes i espais transcendeixen, doncs, el món fabril i són precisament aquests trets els que fan que puguin acollir nous usos i rols en l'espai públic. Una lliçó que ens fa reflexionar a l'actualitat sobre la conveniència o no d'arquitectures molt vinculades a programes molt específics, que sovint queden obsolets ràpidament, sense la possibilitat de transformació per l'estricta relació entre forma i programa.

Finalment, cal dir que, en termes generals, la transformació o intervenció sobre una situació existent no suposa una restricció o limitació, sinó un estímul. Alhora, treballar sobre les dades d'una realitat anterior que requereix una interpretació per part nostra per continuar sent habitada suposa una lliçó i un aprenentatge fonamental, tot just quan estem sortim d'un període de la cultura arquitectònica basada en l'excepcionalitat, en la novetat i en la individualitat. Didàcticament, suposa un repte per a qualsevol comunitat docent l'acceptació de que **el col·lectiu d'arquitectes no som més que un esglaó més en una sèrie històrica** de professionals de la construcció que han creat i conservat el medi físic i ambiental que habitem.

2. LES COLÒNIES INDUSTRIALS CATALANES

Fàbrica modernista Vapor Aymeric, Amat i Jover a Terrassa, actualment Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya

Des de la seva implantació a mitjans del segle XIX, les **colònies industrials de Catalunya**, van suposar una revolució industrial i social. La gran majoria es van situar en zones rurals formant un nou nucli a partir de la fàbrica. A la segona meitat del segle XIX es van aixecar 72 colònies industrials concentrades al voltant dels grans rius de Catalunya, especialment el Ter i el Llobregat i dels seus afluents més cabalosos. Les colònies industrials es van desenvolupar en moltes zones d'Europa occidental des de mitjan segle XIX, però a Catalunya destaquen pel seu elevat nombre. El que buscaven aquestes ubicacions al costat del riu era aprofitar l'energia hidràulica necessària per moure els telers en uns terrenys barats.

En concret, la **colònia tèxtil** és de les més característiques del patrimoni industrial català. Les colònies són assimilables a petits pobles equipats amb els serveis bàsics per mantenir autònomament una població dedicada de ple a la fàbrica. Aquest element dóna identitat pròpia al procés d'industrialització que va viure Catalunya. L'interès per les colònies industrials, i per les tèxtils, en concret, ha atret l'interès d'estudiosos, que expliquen extensament la seva lògica històrica, social i econòmica, i mostren amb detall la seva evolució, des del seus inicis en l'activitat fabril, seguint pel seu desenvolupament, fins a la seva consolidació i posterior decadència.

Del gairebé **centenar de colònies tèxtils que existeixen a Catalunya**, no n'existeixen dues idèntiques. En el present, la majoria són encara pobles vius que han evolucionat al llarg de més de cent anys de vida, com la resta de pobles i ciutats. No és el mateix les colònies inicials i les de finals del segle XIX, com tampoc s'assemblen les de l'etapa republicana, les de la guerra civil o les de la postguerra, a la colònia actual que viu immersa en una profunda crisi però que lluita per a trobar el seu lloc en al segle XXI.

El que fa remarcable a la colònia tèxtil catalana no només és el fet de la seva qualitat arquitectònica i urbanística, ni per presentar un funcionament gaire diferent de la colònia obrera d'altres indrets d'Europa, sinó per la seva abundància, densitat i homogeneïtat formal. Aquests trets fan de les colònies tèxtils catalanes un fenomen singular que caracteritza el paisatge de les comarques del Bages, Berguedà, Osona, Ripollès i Baix Llobregat.

3. LA COLÒNIA GÜELL A SANTA COLOMA DE CERVELLÓ: antecedents

Vista de la Colònia Güell, principis segle XX (Colònia Güell, 2002, p25)

La Colònia Güell es va començar a formar el **1890**, per iniciativa de l'empresari Eusebi Güell a la seva finca Can Soler de la Torre, situada en el terme municipal de Santa Coloma de Cervelló. Allà va traslladar la indústria tèxtil que tenia a Barcelona, al barri de Sants. L'interès d'allunyar-se dels conflictes socials presents a la ciutat, va provocar que la nova indústria es plantegés establir com una colònia industrial; amb les cases dels obrers al costat de la fàbrica, integrades en la mateixa propietat, formant un nucli urbà amb personalitat pròpia i amb la seva vida social i econòmica tutelada per l'empresa.

A diferència de la gran majoria de colònies industrials de Catalunya, Eusebi Güell va procurar millores socials per als treballadors i va aplicar la seva condició de mecenes de la cultura. Així, va dotar la Colònia Güell d'**equipaments culturals i religiosos**, i va incorporar el corrent modernista a les noves construccions, encarregant projectes a diversos arquitectes. El cas més singular és la construcció de l'església a Antoni Gaudí, que va quedar inacabada. Els mestres d'obra van deixar també la seva empremta en molts dels edificis, cosa especialment visible en la varietat de cornises i detalls de les façanes.

Les colònies industrials estaven concebudes com una **organització socioeconòmica** que tenia com a finalitat primera la producció industrial. La feina a la fàbrica ocupava la major part del temps dels habitants de la colònia, que significava la garantia de rebre un salari regular en uns moments de precarietat econòmica. Tot i així, amb els anys, el moviment sindical i les reivindicacions obreres també van arribar a la colònia. Amb l'inici de la guerra civil, el 1936 la fàbrica es va col·lectivitzar i va passar a ser gestionada pels seus treballadors. Acabada la guerra el 1939, va tornar a mans de la família Güell, la qual el 1945 la va vendre a la família Bertrand i Serra.

4. LA COLÒNIA GÜELL A SANTA COLOMA DE CERVELLÓ: actualitat

Vista aèria de la Colònia Güell (Google Maps, 2019)

Fins la dècada de 1960, la Colònia va mantenir la producció industrial i la personalitat del nucli urbà, ben diferenciat del poble de Santa Coloma de Cervelló, que va créixer fins superar en població a la Colònia. La fàbrica va tancar el **1973** degut a la **crisi del sector tèxtil**, coincidint amb la crisi del petroli a nivell mundial. Aquest fet va produir un fort impacte social a la Colònia. En els anys posteriors, la propietat es va anar venent: la fàbrica en fraccions a empreses diverses, les cases als seus habitants, i els equipaments i terrenys de l'entorn a institucions públiques.

El **1990** el conjunt de la Colònia Güell va ser declarat **Bé d'Interès Cultural–Conjunt Històric**, i es va establir la protecció dels edificis més rellevants, així com de les característiques generals d'edificació. En el anys de canvi de segle, del XX al XXI, va començar la rehabilitació dels edificis de la fàbrica, l'església, l'antiga cooperativa de consum i la plaça Joan Güell, així com la millora de les pinedes de l'entorn i del camí Gaudí. L'any 2002, coincidint amb l'any internacional de Gaudí, es va construir el nou aparcament per als visitants i es va implantar l'organització del servei de visites al conjunt de la Colònia.

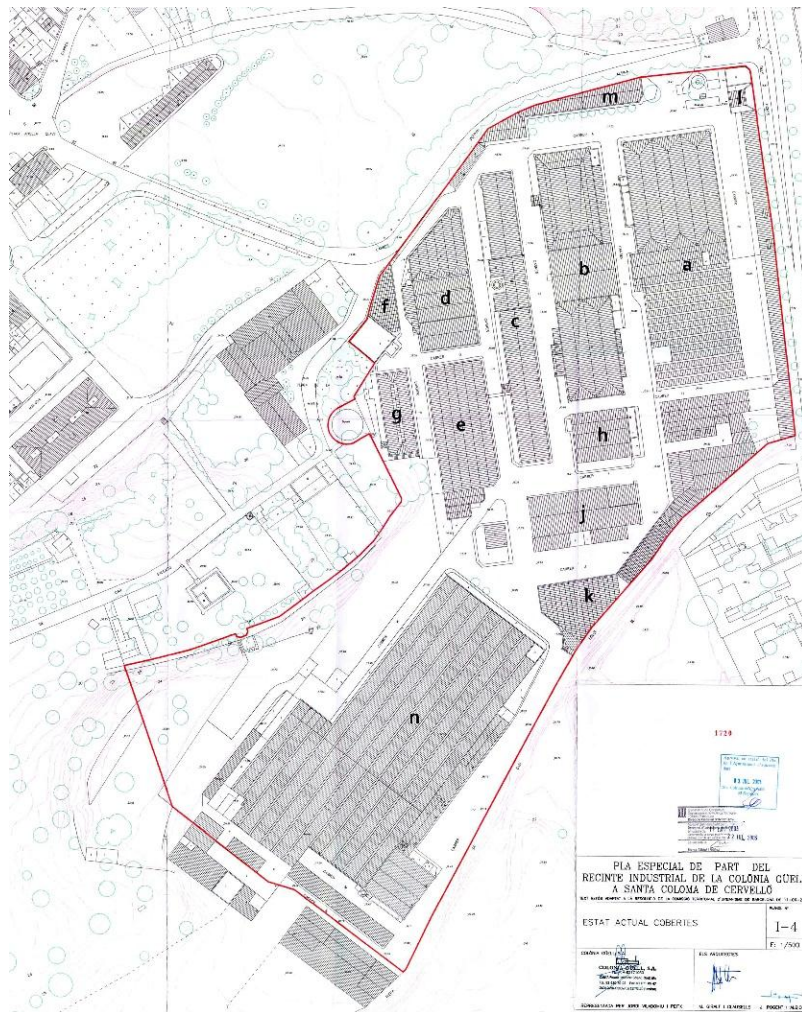
Des dels seus orígens, el recinte industrial es va constituir com un recinte tancat i separat de la part residencial, social i cultural de la colònia. Cada edifici del conjunt industrial es destinava a una de les fases del procés de tractament del cotó: l'edifici de filatures, els telers, el tint, l'assegador, el tallador, l'edifici per la màquina d'aprest, el taller de fusteria i la serralleria. Hi havia també els edificis administratius i el consultori mèdic. L'edifici de filatura era el principal i seguia el model arquitectònic de Manchester, a base de maó vist i grans finestrals. Els principals edificis del recinte van ser rehabilitats entre 2001 i 2004 per Òscar Tusquets Blanca.

5. LA COLÒNIA GÜELL A SANTA COLOMA DE CERVELLÓ: recinte industrial

Vista des de sud de la Colònia Güell (Google Maps, 2019)

- Edifici a:** Antigues Filatures (1890)
- Edifici b:** Tint vell, calderes velles, Tint nou (1890)
- Edifici c:** Assecador, central d'energia i raspalls (1890)
- Edifici d:** Tallador i magatzem (1896)
- Edifici e:** Assecador (1927)
- Edifici f:** Dipòsit d'aigua i magatzem
- Edifici g:** Perxes
- Edifici h:** Tallers de fusteria i serralleria
- Edifici j:** Assecador, magatzem de bales, burra (1908)
- Edifici k:** Magatzems
- Edifici l:** Porta d'accés
- Edifici m:** Oficines i consultori (1894)
- Edifici n:** Telers (1893-1916)

Plànol del Pla especial de part del Recinte industrial de la Colònia Güell, 2003

REPTE

INTERVENCIÓ SOBRE EL PATRIMONI A LA COLÒNIA GÜELL_1q

Vista des d l'est de la Colònia Güell (Google Maps, 2019)

Es tracta d'un curs d'intervenció, conservació i transformació del patrimoni construït, en aquest cas industrial. Per tant, l'objectiu no és rehabilitar, ni restaurar. L'exercici consisteix en la **intervenció i transformació d'un edifici del recinte industrial**, un cop analitzat el conjunt i la seva relació amb l'entorn, format per la resta de la colònia, Santa Coloma de Cervelló, el paisatge agrari i les infraestructures.

Cada estudiant haurà d'escollir d'entre les tres opcions d'ubicació i programa que es detallen en el següent apartat. En els tres casos, els projectes no només han de treballar amb les peces edificades (**el ple**), sinó també amb tot l'espai circumdant (**el buit**). S'ha de tenir en compte l'accessibilitat amb transport públic i privat; les qualitats i dimensions dels espais exteriors adjacents, existents o de nova creació; la relació física i visual del recinte amb el paisatge proper, etc.

Els projectes, tant del ple com del buit, poden ser permanents o efímers, i, en tot cas, han de **posar en valor allò preexistent**. Seran qüestions generals del curs les **estratègies d'intervenció** (adició, sostracció, juxtaposició, deconstrucció, inserció, etc.), així com la reflexió sobre el paper actual del patrimoni arquitectònic, en concret els recintes industrials, i les noves formes de treball i producció.

PROGRAMA D'USOS EN RELACIÓ A L'EDIFICI

OPCIÓ 1_Edifici a: Antiques Filatures (1890)

Ampliació d'edifici, de configuració volumètrica lliure, damunt de planta baixa existent de 39x49,05 m. PB+4. Programa proposat: tallers i oficines de lloguer.

Planta baixa: un mínim de 20 mòduls de taller amb accés directe des del carrer, d'aproximadament 60 m² útils cadascun, agregables entre sí. Espai vestibular d'accés a les oficines de lloguer de les plantes pis, amb consergeria. 2 ascensors adaptats, a més de les escales necessàries. Sala de cursos i presentacions per a 60 persones + sales tècniques (controls de llum, so i traducció). Sales tècniques generals: ET amb accés directe des de carrer (20 m²), sala de bombes geotèrmiques (30 m²) + sales de comptadors d'electricitat (6 m²) i comptadors d'aigua (6 m²).

Plantes pis: oficines de lloguer, de mides entre 110 i 600 m², amb un mínim de 100 despatxos i sales de reunió tancades de 20/25 m² totals, amb una superfície útil total de 4.400 (+/-10%) m² i un mínim de 220 llocs de treball totals. Cada oficina de més de 200 m² disposarà d'una sala de ventilació de 10 m². Cada planta d'oficines disposarà de dos serveis sanitaris adaptats (inodor + rentamans) vinculats als espais comuns en cada nivell. Cal preveure passos verticals enregistrables d'instal·lacions i comunicacions, vinculats als passadissos de distribució i connectats amb les sales tècniques de l'edifici.

OPCIÓ 2_Edifici j: Assecador, magatzem de bales, burra (1908)

Edifici aïllat de 17,4x47,2m en planta. PB+2. Programa proposat: tallers + *coworking*.

Com a diferents opcions possibles, es podria considerar la reparació de la façana, l'eliminació dels afegitons perimetrals realitzats al llarg del temps, i/o el buidat de l'edifici amb la proposta d'una nova estructura de forjats i coberta.

Planta baixa: un mínim de 12 mòduls de taller amb accés directe des de carrer d'aproximadament 45 m² útils cadascun, agregables entre sí. Espai vestibular d'accés al *coworking* de les plantes pis, amb consergeria. 1 ascensor adaptat + les escales necessàries. Sala de cursos i presentacions per a 35 persones + sales tècniques (controls de llum, so i traducció). Sala d'instal·lacions de geotèrmia (20 m²) + ventilació (10 m²) + comptadors d'electricitat (6 m²) i comptadors d'aigua (6 m²).

Plantes pis: *coworking* de 1200 m² (+/- 10%), amb 60 llocs de treball fixes (15/20 d'ells en despatx tancat) + 1 sala de reunions per a 6 persones + 1 sala que es pugui convertir en dues menors per a 12 persones. Dos serveis sanitaris adaptats en cada nivell (inodor + rentamans).

OPCIÓ 3_Altre edifici del recinte fabril

Es pot triar una edificació per intervenir-hi, segons es justifiqui per l'anàlisi del recinte. El programa pot ser similar als altres dos exemples proposats, és a dir, un programa d'oficines, treball corporatiu, producció artística, gestió cultural, etc. L'elecció del programa també caldrà ser justificada convenientment.

PLANIFICACIÓ I CALENDARI (estudiantat)**INTERVENCIÓ SOBRE EL PATRIMONI A LA COLÒNIA GÜELL_1q****SETEMBRE 2019**

s1	Dilluns	9	Presentació curs + Conferència Belén Onecha (Sala graus)
	Dimecres	11	<i>///Festiu///</i>
s2	Dilluns	16	Visita conjunta a la Colònia Güell
	Dimecres	18	Conferència (Sala graus) + taller
s3	Dilluns	23	Taller
	Dimecres	25	Taller
s4	Dilluns	30	Lliurament 1 [obligatòria]: sessió conjunta passadís + taller

OCTUBRE 2019

	Dimecres	2	Lliurament 1: taller
s5	Dilluns	7	Taller
	Dimecres	9	Conferència Juan Carlos Arnuncio (Sala graus) + taller
s6	Dilluns	14	Taller
	Dimecres	16	Taller
s7	Dilluns	21	Taller
	Dimecres	23	Taller
s8	Dilluns	28	Lliurament 2 [avaluable]: sessió conjunta passadís + taller
	Dimecres	30	Lliurament 2: taller

NOVEMBRE 2019

s9	Dilluns	4	Taller
	Dimecres	6	Conferència José Ignacio Linazasoro (Sala graus) + taller
s10	Dilluns	11	Taller
	Dimecres	13	Taller
s11	Dilluns	18	Taller
	Dimecres	20	Taller
s12	Dilluns	25	Taller
	Dimecres	27	Taller

DESEMBRE 2019

s13	Dilluns	2	Lliurament 3 [obligatòria]: sessió conjunta (Sala graus)
	Dimecres	4	Lliurament 3: taller
s14	Dilluns	9	Taller
	Dimecres	11	Taller
s15	Dilluns	16	Taller
	Dimecres	18	Taller

GENER 2020

s16	Dimecres	8	Lliurament 4 [avaluable]: taller
	Dimecres	22	<i>Notes avaluació continuada, Atenea</i>
	Dimecres	29	Lliurament final

FEBRER 2020

	Dilluns	3	<i>Publicació qualificacions, Atenea/Prisma</i>
	Dimecres	5	Revisió qualificacions (avisar mail)

LLIURAMENTS

S'haurà d'entregar el material tant en paper com en format digital per Atenea. Les condicions del lliurament s'especificaran detalladament en cada etapa, seguint una sèrie de criteris generals.

Físicament en paper: l'entrega es lliura durant la sessió de taller. En el primer lliurament s'haurà de fer en parella. En el segon, caldrà dipositar les làmines dins d'una carpeta DIN A2 (DIN A1 de cartomat doblegat per la meitat) amb el nom i grup.

Digitalment a la tasca d'Atenea: s'haurà de penjar un únic arxiu en format pdf amb totes les làmines, normalment DIN A2. A més, depenent de les condicions de lliurament, caldrà penjar els documents demanats segons les extensions. En cada lliurament s'especificarà les condicions concretes a entregar.

Hora límit entrega: Com a norma, les tasques a Atenea es tanquen a les 20:00h, quan acaba la classe i no es permet pujar arxius amb retard.

Noms dels arxius: *E0X-GrupXX_Cognom-Cognom_Nom làmines*

Condicions generals de cada un dels lliuraments

En cadascun dels lliuraments hi haurà un objectiu principal que es posarà especial atenció en un únic document o tipus de representació. S'haurà de treballar en format DIN A2, posant èmfasi en la làmina resum, en sentit vertical, que serveixi per presentar el projecte. També s'haurà d'anar treballant en un dossier DIN A5 amb els dibuixos representatius de cada etapa del projecte, que servirà per explicar l'evolució. S'unificaran els formats i caràtules DIN A2 amb el logo del curs.

Lliurament 1 *Equip:* parella

Contingut principal: **maqueta conceptual** (anàlisi de l'entorn, proposta)

Format: 1 DIN A2 en vertical amb fotos de la maqueta en **paper** i per **Atenea** pdf

Lliurament 2 *Equip:* individual (en relació a la parella), entrega de carpeta

Contingut principal: **axonometria estructural, constructiva i programàtica** (amb nuclis d'escapes, ascensors i serveis, recorreguts i programa)

Format: làmines DIN A2 amb una **primera de resum** (en paper i Atenea)

Lliurament 3 *Equip:* individual (en relació a la parella)

Contingut principal: **detall de façana, relació part nova/vella** (seccions en vertical i horitzontal, porció de façana, vistes i maqueta)

Format: làmines DIN A2 amb una **primera de resum** (en paper i Atenea)

Lliurament 4 *Equip:* individual (en relació a la parella)

Contingut principal: **projecte arquitectònic complet**

Format: làmines DIN A2 amb una **primera de resum** (en paper i Atenea) + dossier **DIN A5 d'evolució del projecte**

RÚBRICA

Tots els exercicis aniran acompanyats d'una rúbrica d'avaluació que es penjarà a la plataforma educativa Atenea, en la qual es valoren les competències i resultats de l'aprenentatge. La rúbrica servirà tant per a l'avaluació del professorat com per a l'autoavaluació de l'estudiantat i la coavaluació, en cas necessari.

INTEGRACIÓ URBANA: Es realitza un anàlisi exhaustiu de les condicions d'entorn físic i social de l'emplaçament on se situa el projecte, a escala urbana. La integració del projecte en el teixit urbà té conseqüències funcionals i formals en la proposta.

LÒGICA I COHERÈNCIA INTERVENCIÓ: El projecte arquitectònic és lògic i coherent respecte el que es proposa (ús) i com es proposa (arquitectura). El plantejament de l'exercici té una visió futurista i real. Es plantegen estratègies clares de programa i ús en relació a la realitat i necessitats de l'entorn.

DEFINICIÓ TÈCNICA: Es té una capacitat de definir la materialitat de l'edificació a nivell constructiu, tecnològic i estructural.

REPRESENTACIÓ GRÀFICA: S'utilitzen correctament les eines de dibuix i representació, tant a nivell d'esbós com a escala. L'expressió gràfica va a favor de la comprensió del projecte.

PRESENTACIÓ I COMUNICACIÓ: El material d'entrega s'ajusta al format i al contingut requerit. Les entregues presenten una bona composició de la informació, amb un grafisme adequat, una explicació escrita sintètica, uns documents expressius i una correcta exposició oral.

PARTICIPACIÓ I IMPLICACIÓ: S'ha assistit a les sessions regularment, amb una participació activa i col·laborativa, evolucionant en l'aprenentatge autònom.

TREBALL EN EQUIP: S'ha aconseguit fer un equip de treball organitzat i equilibrat.

AVALUACIÓ

Per tenir dret a l'avaluació continuada (9 setembre 2019-8 gener 2020) s'ha d'assistir a un mínim del 80% de les sessions, siguin de conferència o de taller.

Entrega 1	(s4)	control obligatori
Entrega 2	(s8)	avaluació del professorat (lletres: A, B, C, D)
Entrega 3	(s13)	control obligatori
Entrega 4	(s16)	nota final avaluació continuada (numèrica: 0-10)
Entrega final	(gener 2020)	100% nota avaluació final (numèrica: 0-10)

Revisió de notes i reclamacions. A través d'e-secretaria es pot accedir a l'expedient acadèmic amb les notes definitives de les assignatures. Les notes provisionals les facilitarà el professorat a través d'Atenea. L'estudiantat té dret a una revisió de les entregues/exàmens en presència professorat que ha qualificat. En segon lloc, i si no s'accepta la decisió del professorat, es pot adreçar una sol·licitud raonada a la Direcció de l'Escola, a través d'e-secretaria en un termini màxim de 7 dies des de la data de publicació de les qualificacions que es volen reclamar. L'Escola comunicarà la resolució en un màxim de 15 dies comptats des de la data de publicació.

BIBLIOGRAFIA

Tots els llibres que estan dipositats a les biblioteques de la UPC, quedaran en dipòsit a la biblioteca de l'ETSAB, per a ús exclusiu de l'estudiantat de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

Belmonte, María. **Peregrinos de la belleza: Viajeros por Italia y Grecia**. Acantilado, 2015. [Biblioteca ETSAB]

Goethe, Johann Wolfgang von. **Viatge a Itàlia**. Columna, 1997. [*Italienische Reise*, 1816] [Biblioteca ETSAB]

Ruskin, John. **Las Piedras de Venecia**. Región de Murcia, Consejería de Turismo y Cultura, Dirección General de Cultura, 2000. [*The Stones of Venice*, 1851-1853] [Biblioteca ETSAB]

Bibliografia bàsica sobre intervencions en el patrimoni

Alonso del Val, Miguel Ángel. **La arquitectura como límite**. *Arquitectura, Revista del colegio oficial de Arquitectos de Madrid*, número 274, pàgines 24-35, 1988. [S'aporta document]

Annuncio, Juan Carlos. **Reflexiones sobre el Museo de Arte Contemporáneo de Valladolid** [Entrevista]. *TC Cuadernos*, 2017. <https://www.tccuadernos.com/blog/juancarlosannuncio/>

Mestre Aramendia, Octavio. **Sobre la naturaleza de la ampliación**. *Arquitectura, Revista del colegio oficial de Arquitectos de Madrid*, número 274, pàgines 20-23, 1988. [S'aporta document]

Moneo, Rafael. **La vida de los edificios: la mezquita de Córdoba, la Lonja de Sevilla y un Carmen en Granada**. Barcelona: Acantilado, 2017.

Moneo, Rafael. **Inmovilidad substancial** [1993]. A: *Contra la indiferencia como norma*. Santiago de Chile: Ediciones ARQ, 1995. https://www.academia.edu/9012310/INMOVILIDAD_SUBSTANCIAL_RAFAEL_MONEO

Sáenz de Oíza, Francisco Javier. **Superposiciones y adaptaciones de nuevas estructuras en edificios antiguos** [1987]. A: *Escritos y conversaciones*. Barcelona: Fundación Caja de Arquitectos, 2006. [Publicat inicialment a: AAVV. *Curso de mecánica y tecnología de los edificios antiguos*. Madrid: COAM, 1987].

Soriano, Federico. **Adiciones o Transformaciones**. *Arquitectura, Revista del colegio oficial de Arquitectos de Madrid*, número 274, pàgines 90-101, 1988. [S'aporta document]

Bibliografia temàtica sobre les colònies industrials a Catalunya

Serra i Rotés, Rosa. **Les colònies industrials a Catalunya**. *Catalan Historical Review*, número 4: 241-255 (2011). Institut d'Estudis Catalans, Barcelona. [S'aporta document]

Espais recobrats: Els nous usos del patrimoni industrial català.

<https://www.espaisrecobrats.cat/>

Mapa interactiu de les colònies industrials de Catalunya. *Sàpiens*.

https://www.sapiens.cat/temes/catalunya/interactiu-mapa-de-les-colonies-industrials-de-catalunya_17860_102.html

Bibliografia temàtica sobre la Colònia Güell a Santa Coloma de Cervelló

Costillas Pérez, Beatriz. *La Colònia Güell*. Barcelona: L'Aixernador, 1992. [Biblioteca ETSAB]

Padró Margó, Josep. *Colònia Güell: industria, arquitectura y Sociedad*. Barcelona: Angle Editorial, 2002. [Biblioteca ETSAB]

Tarragó, Salvador. *La Colònia Güell. Un poble-fàbrica tèxtil, ruritzat i cristià. Quaderns d'Arquitectura i Urbanisme*, 2006. [S'aporta document]

Notícies sobre la Colònia Güell a Santa Coloma de Cervelló

Colònia Güell invertirà 60 millones en un parc industrial singular. *Cinco días*, 6 de novembre de 2002.

<https://cincodias.elpais.com/cincodias/2002/11/06/empresas/1036593606_850215.html>

Tusquets rehabilita la Colònia Güell y defiende la actuación en la cripta. *El País*, 11 de gener de 2003. <https://elpais.com/diario/2003/01/11/catalunya/1042250839_850215.html>

L'estat preocupant del recinte industrial. Blog de La Colònia Güell, 1 de març del 2012.

<<http://vidadecolonia.blogspot.com/2012/03/lestat-preocupant-del-recinte.html>>

La Colònia Güell, deterioro de una rehabilitación como parque de negocios. *El Llobregat*, 23 de juliol del 2014. <<https://www.elllobregat.com/noticia/5519/baix-llobregat/la-colonia-guell-deterioro-de-una-rehabilitacion-como-parque-de-negocios.html>>

Facebook, Google i les colònies industrials catalanes. *Catdiàleg, Diari Digital*, 10 de març de 2015. <<http://www.catdialec.cat/facebook-google-i-les-colonies-industrials-catalanes/>>

El deterioro de una gran parte del recinto fabril de la Colònia Güell. *La Vanguardia*, 17 de novembre de 2018. <<https://www.lavanguardia.com/local/baix-llobregat/20181110/452799546960/deterioro-recinto-fabril-colonia-guell.html>>

El entorno de la Colònia Güell redefine su futuro. *La Vanguardia*, 26 de juny de 2019.

<<https://www.pressreader.com/spain/la-vanguardia/20190626/282050508601641>>